

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAV

Plačano do:

Licealna knjižnica

dništvo:

Telefon 300.

Pavšir

Uprava:

Telefon 44.

in trg 8.
Rokopisi se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Razprava o odgovornosti ministrov.

ZAKONODAJNI ODBOR JE Z VEČINO GLASOV V NAČELNI DEBATI SPREJEL ZAKONSKI PREDLOG.

Beograd, 16. maja. (Izv.) Zakonodajni odbor je na svoji današnji seji razpravljal o poročilu glede predloga o odgovornosti ministrov. Kod podlaga za ta zakonski načrt se je vzel stari srbski zakon o odgovornosti ministrov. Poročilo poslanca Mogovčevića naglašava, da se ministri, ako so se pregrešili zoper zakon, nahajajo po tem zakonskem načrtu v veliko težjem položaju kot ostali državljani. Kralj toliko časa ne more pomisliti, obsojenega ministra, dokler ne dobi od narodne skupščine za to potrebno dovoljenje. Odbor je izpremenil § 68 in določil, da mora najmanj 50 poslancev staviti predlog, da se minister obtoži, namesto predlagane tretjine števila poslancev. Skupščina odloča o izročitvi ministra s tajnim glasovanjem. Po § 21 se določijo sodišče osmih sodnikov kasacijskega sodišča in šestih članov državnega sveta. Predsednik kasacijskega sodišča je predsednik državnega sodišča. Po § 36 odločuje narodna skupščina z večino glasov, ali se da kralju možnost amnestirati obsojenega ministra. — Posl. dr. Šimrak je zahteval, naj se minister ne zagovarja samo zaradi kršitve ustave in zakonov, ampak tudi zaradi kršenja državnih interesov. Govornik je proti določbi, ki dovoljuje kralju, da more ministra poljubno staviti pod obtožbo, in pravi, da se s tem uvaja kraljevski osebni režim, dočim je narodna skupščina po temakem navezana le na omejeno možnost obtožiti ministra. Zahteval je, naj se v državno sodišče izvolijo politično izkušeni možje iz parlamentarnih

krogov. Govornik je izjavil, da ne bo glasoval za predlog, ako zbornica ne sprejme njegovih predlogov. Zemljoradnik Voja Lažič je izjavil, da se njegov klub v načelu ne strinja s predlaganim zakonom, ker v zmislu predloga sploh ne mora biti govora o kaki odgovornosti ministrov v pravem pomenu besede in da bo glasoval proti predlogu. — Minister za izenačenje zakonov Trijković je odgovarjal na razne pomisleke predgovornikov. — Socijalist Kristan je izjavil, da bo glasoval proti zakonu. — Radikalec Ljuba Jovanović je govoril proti izvajanjem opozicije, da mora biti minister odgovoren za vojno napoved in za posledice, izvirajoče iz tega. — Zanimal je, da v Srbiji ni bilo svobode. Morda je bil narod onstran Save in Donave kulturno bolj napreden, toda večjih svobodskih kakor v Srbiji ni užival. Moralo bi se pravzaprav vprašati, ali ni do gotove meje riskantno in ali se ne gre predaleč, ako sedaj dovolimo vsem iste svobodščine, ki jih sedaj uživa del našega naroda (Protesti in nemir). — Republikanec Gjonović je dejal, da je danes pri nas veliko manj svobode, kakor pred vojno v Srbiji. Glasoval bo proti predlogu. — Zemljoradnik Moskovljevič je podkrepil izvajanja poslanca Lažiča, nakar je zakonodajni odbor glasoval v načelu o zakonskem načrtu glede odgovornosti ministrov. Predlog je bil sprejet s 13 proti 7 glasovom, nakar je bila seja zaključena. — Prihodnja seja jutri. Na dnevnem redu je podrobna debata.

Pogajanja z Italijo.

NINČIČ JE DOBIL NOVA NAVODILA. ZADRsko, REŠKO IN VPRAŠANJE LUKE BAROŠ PRED REŠITVIJO.

Beograd, 16. maja. (Izv.) Sročil je pozno v noč trajal ministrski svet, na katerem so se najprej prečitale brzojavke, ki jih je poslal vladi zunanji minister dr. Ninčič iz Genove o poteku pogajanj z Italijo. Dr. Ninčič je poročal, da pričakujejo Italijani danes končnojavni odgovor naše vlade na njihove predloge o rešitvi zadrškega in reškega oziroma baroškega vprašanja. Italijani so baje zahtevali, naj se njihovi predlogi drže tajno, dokler se pogajanja ne končajo in dotične pogodbe ne podpisajo, ker bi se sicer italijanska javnost razburjala. Izdelala so se nova navodila dr. Ninčiču in tudi odposlala, vendar pa se varuje popolna tajnost.

Zagreb, 16. maja. (Izv.) »Slobodna Tribuna« poroča iz Genove: Zadnja navodila, ki jih je jugoslovanska delegacija dobila iz Beograda, so na italijanski strani napravila ugoden vtis. Ministra Schanzer in dr. Ninčič sta imela daljšo konferenco, po kateri je italijanski zuna-

nji minister posetil Lloyd Georgea. Dočim se z gotovostjo zatrjuje, da je vprašanje Zadra že rešeno, se je razprava o baroškem pristanišču za enkrat odgodila. Medtem bo naša trgovinska mornarica uporabljala pristanišče takorekoč kot svojo svobodno luko. O ostalem delu reškega pristanišča se ustvari konsorcij, ki pa naj se s privoljenjem Jugoslavije razširi tudi na baroško luko. Italija bo zaradi lasne varnosti še nadalje vzdrževala del karabinerjev na Reki. Pristala bi pa na to, da more tudi Jugoslavija ščititi na Reki interese svojih sorojakov. Italija in Jugoslavija priznavata današnje zakonito vlado Zanelle in jamčita za svobodo akcije in dela. Na te predloge, ki jih je stavil Lloyd George, je italijanska vlada že pristala. Z njimi se strinja tudi naša delegacija, ki je te predloge poslala v Beograd v odobrenje, baje s pristavkom, da se sicer reško vprašanje ne da rešiti. Kakor se doznava, je beogradska vlada te predloge baje že sprejela.

Amerika se ne udeleži haške konference.

V HAAGU SE NE BODO DOSEGLI DRUGI REZULTATI KOT V GENOVI — IZJAVA LLOYD GEORGA.

Washington, 16. maja. (Izv.) V odgovoru ameriške vlade na vabilo za veznikov, ki ga je poslal v Zedinjene države ameriški poslanik v Rimu in ki se tiče udeležbe na haški konferenci, se izjavlja: Dasi žele Zedinjene države sodelovati pri gospodarski obnovi Rusije, smatrajo vendar za nemožno, da bi se mogle na haški konferenci s pridom udeleževati, ker bo zadela ta konferenca z ozirom na stališče, ki so ga zavzeli Rusi v svoji spomenici od 11. maja, na iste točke, kakor se je to zgodilo z genovsko konferenco. Odgovor poudarja potrebo, naj Rusija sama pripravi bistvene pogoje za svojo gospodarsko obnovo. Vlada Zedinjenih držav bo v tem zmislu stavljene predloge pazljivo proučila, meni pa, da sedanjemu vabilu primanjkuje potrebni točni obrisi za sodelovanje Zedinjenih držav.

Genova, 16. maja. (Izv.) Ameriška nota je v vseh krogih konference povzročila veliko razočaranje. Z angleške strani se izjavlja, da se ne da tajiti, da pomenja ameriška nota odklonitev.

Genova, 16. maja. (Izv.) V odgovoru ameriške note glede sodelovanja na konferenci strokovnjakov v Haagu se

naglašava veliko zanimanje za vse ukrepe, ki se nanašajo na obnovo gospodarskega življenja v Rusiji. Vlada Zedinjenih držav pa ne more smatrati ker je ta komisija strokovnjakov le na udeležbo na teh pogajanjih za koristne, ker je komisija strokovnjakov le nadaljevanje genovske konference, toda pod drugim imenom in ker se bo imela boriti s težkočami, ako Rusi ne izpremenijo svojega stališča, o katerem govori njihova spomenica z dne 11. t. m.

Washington, 16. maja. (Izv.) Senator Borah je v resoluciji, ki jo je stavil v senatu, zahteval, naj se prizna sovjetska Rusija.

London, 16. maja. (Izv.) Po nekem poročilu iz Genove je angleški ministrski predsednik Lloyd George na vprašanje glede zavezniške note, ki je bila naslovljena na Rusijo, izjavil: Nota je v svojem bistvu dejansko priznanje ruskih predlogov. Ako Rusija odkloni udeležbo v Haagu, nimamo ničesar več povedati. Angleška delegacija meni, da Rusi niso pojmovali položaja in misli, da se ta ovira odstrani z medsebojnimi razgovori.

Narodna skupščina.

Beograd, 16. maja. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 5.05 popoldne. Po raznih naznanilih in odgovorih na kratka vprašanja poslancev je zbornica prešla na dnevni red. Sprejet je bil predlog vlade, naj se na dnevni red jutrišnje seja narodne skupščine, ki je sklicana za četrto uro popoldne, stavi izvolitev odseka za razne zadeve. — Seja je bila zaključena ob šestih popoldne.

Proračun prometnega ministristva se zviša.

Beograd, 16. maja. (Izv.) Finančni minister dr. Kumanudi je načeloma sprejel predlog o povišanju proračuna prometnega ministristva. Prometni minister Stanić je včeraj konferiral z načelnikom proračunskega oddelka v finančnem ministristvu dr. Jovanovićem. Na tej konferenci sta se načeloma sporazumela. Predvsem sta ugotovila, da se v tem povišanem proračunu prometnega ministristva dajo doseči nekateri prihranki, v prvi vrsti, ako se popravi napačno sestavljen proračun stvarnih izdatkov, kar bi znašalo okrog 100 milijonov dinarjev. Poleg tega se da v rednem proračunu črtati 700 milijonov dinarjev in za to vsoto najti kritje v posojilih ali drugih virih, ker imajo vse te postavke značaj investicij. Zaradi tega bi redni proračun znašal 1200 milijonov dinarjev. Ako se železniški tarifi zvišajo za 50 odstotkov, se dohodki zvišajo za 400 milijonov dinarjev. Ako pristane finančni ministristva na to, se sporazum predloži tudi finančnemu odboru.

Ameriško posojilo podpisano.

Beograd, 16. maja. (Izv.) Finančni minister dr. Kumanudi je danes nadaljeval pogajanja z zastopniki Blerove finančne skupine in obvestil zastopnika ministrskega predsednika in prometnega ministra Stanića o poteku pogajanj. Ob 11.30 se je sestel ministrski svet. Finančni minister dr. Kumanudi je poročal o predlogih in poteku pogajanj, ki so bila dopolnena. Ministrski svet je pooblastil prometnega ministra, naj s svojim pomočnikom Avramovićem razpravlja z Blerovo bančno skupino o tehničnih vprašanjih posojila. Ob 7. zvečer bo o tem poročal ministrskemu svetu, nakar bo pogodba o posojilu še nočjo podpisana.

Amnestija.

Beograd, 16. maja. (Izv.) V sled raznih vzemirnih vesti iz Slovenije, da se amnestija povodom poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra ne razteza tudi na § 91 b. s. k. z., kateri predvideva težke kazni (3 letna ječa kot najhujša kazen), ako se razžali Nj. Vel. kralja bodi potom tiska ali besede (znano je, da v Srbiji v teh zadevah sodnje ne postopajo tako strogo, kakor v Sloveniji), je narodni poslanec Anton Brandner interveniral pri načelniku kaznenega oddelka ministristva pravde g. Kostiću, kateri je dal posl. Brandnerju pojasnilo, da je ministristvo pravde predložilo Nj. Vel. kralju v pomilostjenje tudi § 91 b. s. k. z. in sicer tako, da se imajo pomilostiti vsi slučaj, ki se nanašajo na ta paragraf (razžaljenje Nj. Vel.) do dneva, ko izide kraljev amnestijski ukaz. Pričakuje se, da bo kralj predlog ministristva pravde v celoti odobril in ukaz v smislu predloga vsak čas podpisal.

Prejemki kaznilniš. osobja

Beograd, 16. maja. (Izv.) Poslanec Ant. Brandner je posredoval pri ministristvu pravde radi najnovejše odredbe tega ministristva, ki znatno skrčuje prejemke kaznilniškemu osobju v Sloveniji s tem, da se jim odteguje vse beneficije, ki so jih doslej prejemali. Poslanec Brandner je doznal, da je ministristvo pravde stalo na stališču, da je to vprašanje treba rešiti obenem za celo državo s skupnim zakonom (ker tudi na Hrvaškem obstoje razne beneficije, četudi v drugi obliki kakor v Sloveniji), toda druga sekcija finančnega odbora je z motivacijo, da je treba doseči v proračunu ravnotežje, že sedaj črtala relatum kaznilniškemu osobju v Sloveniji.

Politična obnova.

Evropa teči na vseh področjih človeškega delovanja pod težo vprašanj, ki zahtevajo nujno in težno obnovo. Danes je obnova geslo mednarodne gospodarske politike, je pa tudi kritična za vse težnje, ki vzpostavljajo na političnem, znanstvenem, socialnem in obsejalnem polju duh mednarodnega sporazuma in ustvarjalne sile za skupne človeške vzore.

V vse večji meri vsiljuje kritično stanje v notranjski državi besedo obnove in preroda. Tu imamo obupne položaje nižjega in višjega uradništva, razpadle delavske organizacije, uničeno socialno disciplino delovnih slojev. Valutne derute podkopavajo redno trgovino in miren gospodarski razvoj. Državna uprava, finančni proračuni so v največjem, skoro neozdravljivem položaju. Enako jadikujemo na kulturnem in vzgojnem polju, da se še nismo otresli oboževanja gmotnih dobrin, da drvimo še vedno za materialističnimi užutki in da številna vzgojna in kulturna vprašanja še načeli nismo.

V obnovitvenih nalogah, ki se nanašajo na naš narod in na našo državo zapazimo, da je duševni prerod in moralna obnova naše družbe pogoj za vse ostale obnove in prerode. Vse obnove predpostavljajo namreč duševno jasnost, strokovno predpravo, nesebično družabno in državno delo, moralno navdihnenje in druga taka duhovna stanja, ki nedostajajo današnjemu poedincu in družbi. Tu je izvor nesposobnosti pri reševanju obnovitvenih nalog našega javnega in državnega življenja.

Predno pa govorimo o splošni duševni obnovi, recimo naše ožje slovenske družbe, javnosti in posameznikov, moramo pokazati tudi na njih glavno rano in ta je politično življenje, v katerem danes prebivamo.

Poglejmo dve, tri strani sodobnega političnega boja! Pred vojno smo v revijah motrili vsako posamezno socialno, verskokulturno ali strogo politično definicijo, načela smo tehtali med sabo in njihova čistost jasno in veljava je bila sveta. Kje najdemo danes take razprave naših političnih programov. Znanstvene njih predstavlja rovtarski publicizem z namišljeno vsemočnostjo in nezmotljivim neznanjem.

Odkar je lani poleglo tisto blatno reševanje slovenskega jezikovnega in kulturnega vprašanja ter avtonomistične in centralistične ustave smo doživeli nezasišeno surove politične dogodke, imenovane strankarski boj. Umazani borbi za gospodarska podjetja, za skrivnosti osebnega življenja, za osebe in liste se je nalepilo častno ime politike. Znova se je izpremenila v borbo moža proti možu in noža proti nožu. Kult osebnosti, dostojanstva in politične poštenosti je minul.

Toda tako pojmovanje političnega dela se je pri kulturnih narodnih izživelu. Na njih mesto so stopili trezni problemi javnega življenja, gospodarstva, socialnosti, vzgoje, financ, književnosti, kulture, državne uprave, železnice itd. Politično vodstvo predpostavlja čedalje večjo strokovno pripravo ter znanstveno obvladovanje vprašanj in literature. Vsega tega naše politične stranke nimajo. In kar nimajo, nadomestujejo z zlobnostjo, z umazanim političnim bojem in s časnikarskimi spletkami.

Politična obnova je zategadelj najbolj potrebna. Tu je treba radikalnega preroda, preroda v osebah, ki bodo politično koncilijantne, vsikdar stvarne s čutom dostojanstvenosti, kremenite v idejni borbi za stvarne potrebe naroda. Ne strupeni gadi, podkupljevalci, cestni klevetniki, temveč resne osebe, dostojanstveniki z evropsko kulturo, v stalni zvezi z znanstvenimi izsledki evropske politične literature.

Tak politični prerod bo mogel izhajati samo iz naše juridične fakultete. Potrebno je, da se tamkaj osnuje poseben politični seminar, kjer se bodo naš juristi seznanjali z znanstveno literaturo o politiki. Tamkaj naj polni notranje znanstvene vneme, študirajo pestre zgodovinske razvoje političnih, državnih, komunalnih, socialnih in strankarskih bojev, in naj se pripravljajo na resnično, trudapoino, odkritosrčno, pošteno, dostojansveno delo za večnomlado domovino, narod, državo.

Zadnji razgovori na genov. konferenci

Genova, 16. maja. (Izv.) AGENZIA Stefani javlja službeno: Podkomisija prve komisije se je danes sestala pod predsedstvom italijanskega ministrskega predsednika De Facta, da predloži ruski delegaciji zaključne predloge, ki so jih stavile države, zastopane v drugih podkomisijah. Prečitane so bile nekatere določbe protokola, na katere naj ruska delegacija odgovori. Vodja ruske delegacije Čičerin je napram tem določbam nastopil z več vprašanji, da bi se preprečil o obseznosti teh določb. Italijanski minister za zunanje posle Schanzer in drugi odposlanci so mu dali obsežna pojasnila. Kar se tiče listine same, je izjavil Čičerin, da je za rusko delegacijo nemožno, izjaviti se o pogodbah v tej seji, ker niso bili

navzočni pri formuliranju pogodb. Iz tega razloga je prošil, da se mu dovoli rok 24 ur za odgovor. Ko je bil njegov predlog sprejet, je bila seja odgodena na jutri dopoldne.

Genova, 16. maja. (Izv.) Vodja francoske delegacije minister Barthou je prejel nočjo iz Pariza brzojavno pooblastilo, da se udeleži seje politične podkomisije, kar se službeno razglša. V francoskih političnih krogih se je danes govorilo, da se je Barthou že napotil k tej seji. Šele sedaj pa to vest demantirajo. Barthou se je v zadnjem trenutku odločil, da se tega svojega pooblastila ne posluži in se torej seje ni udeležil, kakor tudi ne vodja belgijske delegacije Jaspas.

Napetost med Francijo in Nemčijo.

London, 16. maja. (Izv.) V poslanski zbornici je prošil poslanec Lambert, vlado, naj prijavi pogoje in rok vabila za razpravljanje o vprašanjih, ki se tičejo skupne akcije zoper Nemčijo, ako bi ne zadostila svojim obnovitvenim obveznostim. Vprašal je, ali more vlada naznaniti razloge, s katerimi utemeljuje francoska vlada svoje odklanjajoče stališče. Minister Chamberlain je odgovoril: Dne 26. aprila je angleški ministrski predsednik Lloyd George prošil francoskega ministra Barthouja, naj bi se vršil sestanek zavezniških in onih držav, ki so podpisale mirovno pogodbo. Še pred zaključkom mednarodne gospodarske konference v Genovi, da se doseže sporazum glede stališča, ki ga bo treba zavzeti proti Nemčiji dne 31. maja. Francoska vlada

pa je potem ministru Barthouju sporočila, da se nikakor ne more udeležiti kake konference, ki bi se vršila pred 31. majem, pa naj se ta vrši v Genovi ali pa kjerkoli. — Na drugo Lambertovo vprašanje, ali ve Chamberlain, da zelo mnogi člani parlamenta s skrbjo na naraščajočo napetost med Francijo in Anglijo, je odvrnil Chamberlain, da mu ni mnogo do razpravljanj dogodb, ki bi mogli povzročati težkoče in odtejevanje med obema državama.

Curih, 16. maja. (Izv.) Berlin 1.85, Newyork 524, London 23.24, Pariz 4792, Milan 27.72, Praga 10, Budimpešta 0.68, Zagreb 1.92, Varšava 0.13, Dunaj 0.0525, Berlin, 16. maja. (Izv.) Dunaj 2.93, Budimpešta 36.75, Milan 1498.19, Praga 540.80, Pariz 2596.75, London 1257.40, Newyork 282.25, Curih 5418.20.
Zagreb, 16. maja. (Izv.) Devize: Berlin 24—24.50, Bukarešta 48.50—51, Milan 360—365, London 303—307, Pariz 603—620, Praga 132.75—133, Svica 1300—1314, Dunaj 0.99.

Razsul.

Med vrstami državnih uradnikov je zavladala topa resignacija, ker je uradništvo izgubilo zadnje trohice nade in zaupanja v odločilne politične kroge, da mu hočejo resno pomagati iz bede, v katero se je pogreznilo in propada od dne do dne bolj. Ta apatija upliva samoumevno uničevalno na delavno energijo, zanimanje in ambicijo uradništva. To je dejstvo, ki se ne da ovržeti in vsakdo, kdor bi hotel ta dejstva negirati, je ali zloben ali pa slep. Pod posledicami tega položaja pa nikdo ne trpi bolj kot ravno gospodarski krogi, trgovci, industriji in obrtniki. Stalež osebja skoro vseh uradov se je napram mirni dobi povečal, storišljivost pa je pri povečani delitvi dela mnogo manjša in ni ga skoro urada brez ogromnih zastankov. Pa naj začnejo pri carinarni ali pri davkarjih, ali pri politični upravi, pri obrtnih oblastih, pri železnici in pošti ali pa sodnih, povsod vedno rastoče pisarjenje, vedno bolj formalne rešitve, vedno manj pozitivnega dela.

Po dolgem zavlačevanju in z veliko nevoljo je izdala vlada konečno zakon o draginskih dokladah državnih uslužbencev kot nekak izsiljeno koncesijo in kot neko milost. Ta zakon dela direktno provokantne razlike in določa razrede, za kar manjka vsaka praktična utemeljenost. Med uradniškimi krogi je izzval ta zakon politične posledice, ki se bodo ob prvi priliki pokazale.

Prva pogreška zakona je, da je mesta kot Maribor in Ljubljana uvrstila v tretji draginski razred, medtem ko je Novi Sad, Karlovec in vsa mesta v Srbiji v drugem razredu in Zemun pa celo v prvem razredu. Za to razvrstitev manjka vsake ekonomske utemeljitve, ker, kdor primerja tržne cene, bi lahko ugotovil, da je v Beogradu meso cenejše kot pri nas in moka tudi.

Druga provokacija zakona pa je, da se za Srbijo določa stanovanjske doklade v izmeri od 60 do 600 dinarjev mesečno; medtem ko uradništvo v prečasnih krajih ne dobiva sploh nobene stanovanjske doklade. Imamo enoten stanovanjski zakon za celo državo in zato veljajo za Srbijo glede višine najemnin isti predpisi kot za prečanske kraje. Ako se v Srbiji nikdo za ta zakon ne briga in ga ne izvaja to še ni povod, da se iz državnih blagajn jemljejo zato neštevilni milijoni za stanovanjske doklade. Nad polovico vsega državnega nameštvenstva je na ozemlju Srbije in iz skupnih dohodkov se črpajo sredstva za te doklade državljanom odnošno uradnikom I. klase. Ta doklada je nezasižana krivica, in najboljši praktični dokaz, da so vsa zatiranje o enakopravnosti državljanov sama laž in prevara. Tak režim mora voditi k težkim političnim posledicam in mi se ne čudimo, ako se obrača pri nas vse brez izjeme proti njemu in njegovim predstaviteljem.

Tretja krivica pa je, da se vojaštvu daje sedaj v mirodobnih razmerah brez vsakega povoda specialne doklade poleg draginskih dokladov v najmanjšem iznosu 200 dinarjev mesečno. Zato ni nobene utemeljitve niti opravičbe. To je le praktični izraz militarističnega in policijskega režima, ki bi se ga bilo moralo že davno pričeti likvidirati.

Vsako ve, da je naše celo gospodarstvo in obnova odvisna od tega, da uredimo promet. In ista vlada, ki tu razmetuje za milijoni, ne upošteva razsula, ki nastaja na železnicaх vsled zavlačevanja izplačanja železničarskih dokladov. Za dijete našim poslancom, katerih dobrih 80 odstotkov je popolnoma nedelavnih

za državo in delujejo kvečjemu za lastno korist, se je dnevno zvišalo od 120 do 180 dinarjev, in sicer tudi onim, ki posedajo po cele mesece doma, ali pa v Beogradu sploh ne odprejo ust in nimajo o večini predmetov, ki se obravnavajo nikake strokovne sodbe. Nasprotno pa naj ljudje, od katerih dela in odločitev so odvisne dnevno mnogomilijonske vsote, kakor na primer pri prometu, služijo na vodilnih mestih pri neizmerni odgovornosti za 4000 kron mesečno.

Tak sistem je začetek konca. To je verna kopija ruskih razmer in gotovo je, da mora ta režim sam sebe uničiti.

Vse to kar je nudila s sedanjim zakonom vlada državnim uslužbencem pa ni gnotnega položaja prav nič spremenilo, ker bi se jim morale izplačati vsaj še dvakrat tako visoke doklade, da bi bili vsaj na tistem, kakor so bili leta 1920. Njih gnotni položaj se rapidno slabša, kakor favorizira vlada poviševanje cen za prehrano, in sicer pri najvažnejših živilih. Gospod Kumanudi bi pa toliko matematike še lahko znal, da bi moral vedeti, da če znašajo plače državnih nameštencev 740 milijonov dinarjev in draginski dodatki pa 1888 milijonov dinarjev po lanskoletni statistiki, da izčrpa to skoro polovico državnega proračuna in da je torej uradniško vprašanje eno izmed prvovrstnih državnofinančnih vprašanj, ki se ga ne da mimogrede v predsobi ali pa na hodniku rešiti.

Kot profesor prava pa bi lahko vedel tudi to, da ni oportuno revoltirati uradnika radi materijelnih zahtev proti državi, ker je uradnik predstavitelj države, radne, točne, bistre samostojne uprave. Materijelno obupanemu uradniku je popolnoma nemogoče žrtvovati se za težko delo, ki ga mu donajajo naše prehodne razmere in posledica je nered, za katerega plačujejo gospodarski krogi najdražji in največji davek. Cel zakon je izrazit protekcionizem srbijanstva in podcenjevanja prečanstva in je dal že itak močno razvnetim tokom nepobiten dokument v roke, kako se v Beogradu reže in deli beli in črni kruh.

Na tem krivičnem principu pa se gradi tudi državni proračun. Mi nimamo interesa k temu vsemu molčati, nasprotno smatramo za svojo mozažo dolžnost nastopiti proti takemu podcenjevanju prečanskih nameštencev, ki jih smatramo v splošnem za moralno in strokovno vsaj enakovredne srbijanskim uslužbencem. Pri današnjem režimu ni izgleda, da bi se sestavila v naših političnih krogih dovolj jaka skupina, ki bi bila v stanju in imela voljo izvojevati to, da se ta kričeča krivica popravi, ki je rodila ravno v krogih dosedaj državi najbolj udanih in požrtvovalnih delavcev neozdravljivo nezadovoljstvo.

Bili smo in smo vedno proti sistemu bakšišev, ki se vedno bolj širi vsled sedanje vladne mezdne politike, bili smo proti tako nemoralnim zakonom kakor je dajanje provizij od vterjanih davkov in proti sistemu nagrad, ki se jih je kot dedščina balkanizmov zaneslo v carinsko službo. Smo za enoten sistem mezd, ki ne dela političnih razlik med državotvornimi in nedržavotvornimi pokrajnami in med resorti »kjoji naplačuje pare za državo« in »kjoji ne vredi ničta« in obsojamo sedanji način mezdne politike, ki vodi k razsulu.

Ponatiskujemo zgornji članek po »Trgovskem listu«, ker kaže, da od sedanjega režima beže že najzvestejši med zvestimi

—:—

Beograjsko pismo.

Beograd, 13. maja 1922.

Tu se mrzlično dela na popravci cest, ki morajo biti gotove do poroke Nj. Vel. kralja, sicer nastane nevarnost, da se bo morala poroka preložiti. Kakor »ravi« Politika, odvisi vse od vremena.

Pašić je še vedno bolan, a ne tako hudo, ker bi sicer ne opravljal svojih poslov in hodil h kralju v avdijenco. Stranke so zelo hude nanj, ker je s pomočjo svojega ožjega kroga proti volji cele opozicije in proti volji znatnega števila vladnih poslancev in samega kralja diktatorskim potom izvedel razdelitev zemlje na oblasti. Ta korak bo imel še hude posledice. Očividno pa dela vse na tem, da se kriza preloži na čas po kraljevi poroki. Brez dvoma pa se bo vršil s sedanjo vlado hud obracun ob priliki debate o proračunu. Istotako pa je nedvomno verjetno, da se bo sedanja vlada držala na površju kakor klop in da bo skušala volitve kolikor mogoče zavleči. Nesoglasja, ki so nastala radi razdelitve zemlje na oblasti bodo krpal, dokler bo mogoče. Krika, ki se zbira okrog Pašića, ima ima namreč neznansko moč, ki jej jo omogoča v prvi vrsti hrvatska abstinencijska politika.

Ko sem začel to pismo pisati, je bil moj namen, da iznesem nekatere dejaje, ki se tičejo Slovenije. Zato naj se smatra, kar sem prej povedal o splošnem političnem položaju kot nekak uvod.

Te dni je izšlo iz vojnega ministristva nekako »rešenje«, ki ga bodo posebno »veseli« naši koroški rojaki v Mežiški dolini. Vojni minister namreč odklanja vse prošnje za vojno odškodnino, ki je bila povzročena prebivalcem Mežiške doline ob priliki bojev med našimi in avstrijskimi četami na Koroškem. In čujte s kako motivacijo: Ker je bil napad od strani Avstrijcev nezakonit, zato naj se diplomatskim potom zahteva od Avstrije povrnitev škode. Res čudno! Zakaj neki on ne zahteva od Avstrije, da povrne naši državi, kar bo izdala za koroške oškodovance? Tako bi bilo edino pravilno. Sedaj pa je še drugo vprašanje. Avstrija je že pri tozadnjih pogajanjih v Celovcu izjavljala, da so bile naše čete, ki so prve napadle in kdor je bral dotični stenografski zapisnik, ta je videl, da so bili naši delegati v debati precej v defenzivi. Sedaj lahko nastane debata, kdo je kriv, kdo je prvi napadel. To je seve vprašanje, ki našega vojnega min. nič ne briga, on kratkoma odkloni vse prošnje, ki so bile poslane semkaj potom pokrajinske uprave v Ljubljani, prebivalci Mežiške doline pa naj se sami brigajo za odškodnino. Pri tem pa je najlepše to, da so nekateri manj potrebni že dobili odškodnino, zelo potrebnim pa se priporoča, da naj isto izposlujejo od Avstrije.

Nekatera gasilska društva iz Slovenije so prosila pri min. za trgovino in obrt za dovoljenje, da lahko uvažajo gasilsko opremo iz inozemstva, ker se je v naši državi ne izgotavlja v zadostni meri. Poslanec Anton Brandner, ki je v tej stvari posredoval pri min. za trgovino in obrt je doznal, da je neobhodno potrebno, da se prošnjam priloži potrdilo Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, katere te predmete po nemških prošpektih iz predvojne dobe, ki so jih poslale omenjenemu ministristvu, izdelujejo, ako se hoče doseči, da se prošnje takoj rešijo. Kar pa se cevi tiče, pa se sploh ne izdajajo dovoljenja, ker obstoji v Bački taka ena tovarna.

Doslej smo vedno slišali, da so zanični samo uradi v Beogradu. Toda včasih se pripetijo slučajni tudi iz Slovenije, da bi se človek za glavo prijel. Neke opozicijske prošnje, ki se jo je iskalo po vsej državi, je ležala leto dni

na okr. glavarstvu v Radovljici. kamor je bila vložena. Prizadeti pa je vsled tega trpel ogromno škodo, ker je prejel mesečno okrog 200 Din. manj, kakor bi sicer, ako bi bila njegova prošnja prej rešena.

Gospodarstvo.

TOVARNA WINKLE V SEVNICI.

Post tot discrimina rerum — pride sekvestrirana tovarna kopit v Sevnici na javno dražbo dne 19. maja t. l.

Čudimo se, da slovensko časopisje skoraj niti ne omenja prevažnega dražbenega oklica v Uradnem listu št. 44, kjer je izključna cena za najmanj 20 milijonov kron vredno Winklejevo imetje določena na smešno vsoto 1.600.000 K.

Sekvestrirana imovina nemških podanikov »Bratje Winkle« obsega:

a) tvornico za kopita z vsemi pripadajočimi stavbami in zemljišči, premičnim in nepremičnim inventarjem;

b) njive, travnike, vrte, pašnike, gozde in stavbišča v skupni izmeri 32 ha, 17 a, 6 m².

K imetju pod a) spada tovarna in sedem, večinoma enonadstropnih stanovanjskih vil v najboljšem stavbenem stanju, arondiranih v lično skupino. Samo ta skupina je med brati vredna 20 milijonov kron.

Pravico do licitiranja imajo izključno le naši državljanji. Vsak držitelj mora pred dražbo položiti pri finančni deželni blagajni v Ljubljani 10 odstotkov izključne cene, t. j. 160.000 K, izdražitelj pa po licitaciji še 10 odstotkov izlicirane cene. Licitacija se vrši dne 19. maja t. l. od 9. do 17. ure v Ljubljani, Turjaški trg št. 3/II. Prodaja je za državo obvezna šele, ko jo odobri minister pravde.

Mного obetajoč je ta dražbeni oklic, saj bi lahko tem potom prišlo velevažno germansko industrijsko podjetje v slovenske roke in bi dobilo slovensko prebivalstvo sevniškega Posavja svoje zaščeno nad mnogoletnim izrabljanjem in ponižujočim posvajanjem svojih delovnih sil od strani prusaških Winklejev, ko bi ne bilo skoraj očividno, da je izdražitelj že vnaprej določen in da bo ta bodoči lastnik — neka banka — vzel pruske Winkleje med svoje delničarje ter jih postavil za ravnatelje podjetja. To je grenka kaplja v čaši veselja nad likvidacijo.

Pozivamo podjetne slovenske, hrvatske in srbske nežidovske interesente, naj se sigurno udeležijo licitacije in naj se ne dajo oplasti od Winklejevih in drugih priganjačev, ki trobijo urbi et orbi, da je tovarna brez Winklejevega strokovnega sodelovanja mrtev kapital. Posebno pa narodno in socialno čuteči interesente naj vztrajajo pri licitaciji do konca, ker le tak izrazito naroden lastnik se bo znal Winklejev odkriti, zajedno pa bo vrnil trpečemu tovarniškemu delavcu ponos, vero in zavest, da je enakovreden član družbe, ne pa — kakor pod Winklejem — »Windischer Hund«. Caveant consules!

—:—
+ Sviloreja in svilopreja v naši državi. Malokomu je znano, da je v Macedoniji sviloreja močno razširjena. Središče sviloreje je v Gjevgeji. Tam in v sosednih krajih so predelali lani čez 300.000 kg kokonov. Največ kokonov pokupijo grški in italijanski agencije za izvoz, a mi dobivamo iz inozemstva drage izdelke z visoko carino kot »luksus«. — Leta 1919 je dala naša vlada veliko svilarno v Mohaču demilirati in vse stroje prepeljati v Gjevgeji. Že med potom je zgorelo par vagonov teh dragocenih strojev. Ostali stroji pa so cel dve leti ležali na prostem. Imamo torej vse doma za izdelovanje svile: surovine in stroje, nimamo pa praktičnih gospodarjev na odločilnih mestih, zato prepuščamo vse tujim izkoriščevalcem, Bogu in rji.

To so nedopustne metode. Sistem beogradski se ne sme vpeljati tudi pri nas v Sloveniji, ki smo veljali doslej kot upravno najboljša pokrajina v Jugoslaviji. To za danes, prhodnjic zopet nove stvari.

+ Plaćevanje konzularnih taks. Za konzularne takse, katere pobirajo po zakonu o taksah (čl. 34 pravilnika) naša inozemska zastopstva, je določeno plačevanje v zlatu po kurzu, ki ga določa finančni minister. Zadnja naredba finančnega ministristva z dne 8. julija pr. leta določa za zlati dinar sledeče uradne kurze inozemskih valut in sicer: v Franciji 1 zl. dinar je enak 2 fr. franka, v Belgiji 1 zl. dinar je enak 1 sv. frank, v Sever. amer. državah 5 zl. dinarjev je enak 1 dolar, v Anglaški 25 zl. dinarjev je enak 1 angl. funt, v Španiji 1 zl. dinar je enak 1 pezetas, v Italiji 1 zl. dinar je enak 4 lit. lire, v Nemčiji, Avstriji, Mažarski, Čehoslovaški, Rumuniji, Bolgarski, Grčiji, Poljski in Turški pa se počeni od 16. aprila t. l. vrši plačevanje konzularnih taks po relaciji, ki se izračunajo na sledeči način: 1 zlat dinar je enak nemu švicarskemu franku. Po tem izračuna naše inozemske zastopstvo 15., odnosno zadnjega vsakega meseca, koliko je znašal srednji kurz švicarskega franka v devizi Curih ali Genova za čas od 1. do 15., odnosno od 16. pa do konca meseca napram valuti one države, v kateri se nahaja naše zastopstvo. Tako izračunamo srednji tečaj od 1. do 15. velja za pobiranje konzularnih taks od 16. do konca meseca, in srednji tečaj druge polovice meseca velja za vplačila v prvi polovici prihodnjega meseca, da se na ta način doseže primernejša relacija posameznih nestalnih valut napram zlatemu dinarju.

+ Oddaja pleskanja (licenja) železnih mostov pri Karlovcu. Gradjevinška sekcija v Ogulinu razpisuje na dan 1. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v svoji pisarni pismeno licitacijo glede oddaje pleskanja (licenja) železnih mostov na deželni cesti pri Karlovcu. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

+ Dobava raznega materijala. — Uprava smodnišnice (barutane) v Kamniku razpisuje na dan 27. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v svoji pisarni ofertalno licitacijo glede dobave škatelj iz kartona, etiket, lesenih kroglic, leskovilj obročev, trdih drv, bukovih desk, žebelijev, železnih in bronastih kroglic, mreže iz medene žice, pločevinastih plomb, bele pločevine, angl. kositra, vijakov, preje, sukanca, mašil, platna (gradl), vreč iz papirnatega platna, kravine, jermenov, dekstrina, loja, kleja, mila, strešne lepenke, solne kisline, stearinskih sveč, salmijaka, brezovih metelj, vžigalic, strojnega olja, tovotne masti, pohištva iz rizeve slame, šlap iz sukna, sveđrov, žag, listov za žage ter nožev za stružne stroje. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— Pozor trgovci — kraljeva poroka se bliža. Za ta izreden slučaj je tvornica »Icarus« izdelala umetniško izdelan relief kralja in kraljice. Opis reliefa je razviden v današnjem oglašju. Ker naši potniki ne morejo obiskati v tem kratkem času vseh p. n. trgovcev Jugoslavije, je tvornica »Icarus« razposlala na vse trg. zbornice vzorce na ogled. Razpošilja se najmanjše 1 gros (12 ducatov) poštne prosto in to samo po poštnem povzetju. Ako bi prejeto blago in cena ne ugaljala in se v treh dneh po prejemu tvrdki vrne, se že plačano vsoto in ev. stroški povrnejo. S tem je dana možnost vsakemu trgovcu, da lahko brez vsakega rizika naroči 1 gros brez da je videl vzorec. Pri eventualnih naročilih 5 grosov je 5 odstotkov pri 10 in več grosov pa 10 odstotkov popusta. Z ozirom na kratek čas do poroke se lahko naroči tudi telegrafski na »Icarus« Ljubljana 9. Glej današnji inserat.

Koncertna turneja pevskega zbora Glasbene Matice po Jugoslaviji

Tiho, v javnosti skoro neopaženo se je pripravil pevski zbor Glasbene Matice na turnejo, s katero naj bi ponesel slovensko pesem med brate Srbe in Hrvatov in s katero naj bi čim slovesneje proslavil petdesetletnico društvenega in tridesetletnico zborovega obstoja. Priprave so potekale v najlepšem redu in zaupanju v zmago. Triumfov, kakršne je pa zbor doživel le v Beogradu in Zemunu pa vendar ni nihče pričakoval. Saj so tam koncentrirala nedavno »Kolo« in »Smetana«, obe prvovrstni, tehnično izvrstno izvežbani društvi. In vendar je pevski zbor Glasbene Matice s svojim Hubadom, slovenskim pevskim očetom na čelu nadkrillil vse druge zборе.

Pevci in pevke Glasbene Matice so se odpeljali iz Ljubljane v četrtek popoldne. Železniška uprava jim je prepokrbela lepe, čedne in komodne vozove. Med zborom veselo razpoloženje. Žal ne dolgo. V Zagrebu je bilo treba prestopiti v druge vozove. Na razpolago samo

dva, slaba, z razbitimi šipami. Začel se je križev pot. Premalo prostora, zadremati ni bilo mogoče in zbor je utrujen dospel v petek jutraj v Beograd. Pevke so se nam naravnost smilile in pikre opazke so padale na naslov železniške uprave v Zagrebu. Na beograjskem kolodvoru se je zbrala množica, da pozdravi došle Slovence in Slovenke. Ravnatelj in skladatelj Binički jih pozdravi v imenu pevcev, v imenu vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu, v imenu gledališča in opere posebej. V krasnem govoru odzdravi predsednik glavnega odbora Glasbene Matice dr. Ravnihar. Nato v hotele. Popoldne ob 5. uri se zbere zbor v »Maneži«, začasnem gledališču za poizkusni nastop. Akustika dvorane slaba. Ako ne gredo pevci čisto do rampe in njihov dirigent na podstavek v orkester, doni petje pri prazni dvorani medlo.

Zanimanje za večerni koncert splošno. Beograščani pozdravljajo pevce na ulici. Ob osmih koncert. Natlačeno polna dvorana. Navzoči: ministri Pribičević, Marković, Pucelj, predsednik skupščine dr. Ribar, češki poslanec Kalina

itd. Začetek koncerta. Zastor gre gori. Občinstvo popolnoma očarano od krasne slike pevskega zbora. Moški zbor v črnih oblekah, ženski v pestrih narodnih nošah. Takoj po prvih odpetih zborih velikanski aplavz, navdušenje publike neizmerno. Najbolj užgejo Adamičev »Mladi junak« in Lajovčev »Ples kralja Matjaža«, Anđelova narodna »Igra kolo«, Hubadova »Prišla je miška«. Vse zbor ponovi. Po Mokranjčevem »Kozarju« vihar odobravanja. Ravnatelja Hubada kliče publika šestkrat na oder. Med zborom se odlikuje v »Mladem junaku« g. Mila Wohinčeva, v »Zelenem Jurju« g. Šiligojeva. Glasbeni Matici poklonijo ogromne vence s trobojnicami pevsko društvo »Stanković«, Jevrajsko pevsko društvo, beograjsko pevsko društvo, 1 šopek akademsko pevsko društvo »Obilič«. Venci so danes dospeli v Ljubljano in so na ogled v izložbah trgovin Gričar in Mejač, Maček in Kette.

Po petkovem koncertu se je vršila mala zabava v oficirskem domu, nato k odpočitku. V soboto jutraj se je odpeljala deputacija Glasbene Matice na grob pokojnega kralja Petra Osvoboditelja

in je položila venec iz samih planinskih cvetk, Junaku pozdrav izpod Triglavaj Ob 1. uri popoldne je priredila beograjska občina na čast gostom velik banket, na katerem je bilo izgovorjenih mnogo napitnic. Govoril je zastopnik Beograda, Pajević, za ministristvo prosvete Branišlav Nušić, ki je sporočil, da je kralj ravnokar podpisal ukaz o odlikovanju Glasbene Matice z redom sv. Save III. razreda, dr. Ravniharja in Mateja Hubada z redom belega orla V. razreda, in Karla Mahkote z redom sv. Save V. razreda. Navdušenje nepopisno! V imenu Matice se zahvali dr. Ravnihar. Hubadu, Lajovicu in Adamiču nazdravi skladatelj Milojević. Govore še dr. Ribar, minister Pucelj, Hubad in Prunk, ki se spominja skladatelja drž. himne »Bože pravde« Davorina Jenka. Navdušenja, vzkljanja kralju in odobravanja izvajanja vseh govornikov ni hotelo biti ne konca ne kraja. Po banketu se je zbor fotografiral. Slika je že razstavljena v izložbenem oknu tvrde Gričar in Mejač v Prešernovi ulici.

Točno ob napovedani uri se pada zbor na parnik »Avala«, ki jih prepelje

čez Savo v Zemun. Tu zopet nad vse pristrčen sprejem. Po pozdravih si zbor v spremstvu Zemunčanov ogleda mesto. Vkljub občutni vročini se pevci počutijo dobro. Zvečer koncert z enako sijajnim uspehom kot v Beogradu.

V nedeljo dopoldne matineja v razprodani hiši. V kraljevi loži navzoč kralj Aleksander in spremstvo generala Hadžića. Kralj je izrazil največjo pohvalo o umetniško dovršenem petju zbora. Ugaljala sta mu najbolj Lajovčev »Ples kralja Matjaža« in »Zeleni Jurij«. Povabil je po koncertu k sebi dr. Ravniharja in Hubada in jima izrekel nado, da bo imel priliko čuti Glasbeno Matico zopet ob vsesokolskem zletu v Ljubljani. Ministru Pucelju pa je izrazil željo, naj priredi Glasbena Matica tudi turnejo v inozemstvo in zlasti v Pariz. — Popoldne je priredil minister Pucelj zboru v Topčideru južino, beogradske žene so pa Matični ženski zbor povabile na čajanko. — Beograjski dnevi so bili najlepša manifestacija za kulturno ujedinenje Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Dnevne vesti.

— Kako jih skrbi, kdo bo v bodoče lastnik dnevnika „Jugoslavije“, ki je danes vreden med narodom zelo vpliven in ubažen časopis. Baš radi njegovega vpliva, ga hočejo na vsak način iztrgati dosedanjemu lastniku iz rok, če ne čepa pa zgrda. Vsa gonja zoper „Jugoslavijo“, njene urednike, sodružnike in g. Peska razodeva velihi strah, ki ga imajo pred njo današnji vlastodržci, ki imajo toliko velikih srehov na svoji kosmati vesti. Še ni dolgo tega, da je pisala Ribnikarjeva „Domovina“, da je treba „Jugoslavijo“, Pesku izviti iz rok. In res so se ponovili napadi nanj, da bi ga tako z groznimi ustrašili, začela se je gospodarska gonja, da bi se ga prisililo k prodaji. Gonja je sistematična in koncentrična. Oglasili so se združne čase razni kupci, a „Jugoslavija“ je in ostane neodvisen politični list.

— Od stopnje do stopnje pada baje „Jugoslavija“ po mnenju Pustoslavkovega „Naroda“. Konstatiramo samo, da se je pred dvema leti isti „Slov. Naroda“ silno zgražal, ker sme bili odločno narodni ter smo kritizirali nezavestno postopanje takratne „narodne“ vlade, letos pa priznava isti „Narod“, da smo se takrat s svetim navdušenjem borili za jugoslovanstvo. Lani se je „Naroda“ silno zgražal, ker nismo slepo trobili v centralistični rog ter smo kritizirali državi in narodu puborno postopanje demokratičnih centralistov. Letos pa isti „Narod“ ubira avtonomične strune se zavzema za nedeljivost Slovenije in tudi že ostro kritizira lastne pristaje demokrate centraliste. Res „Slov. Naroda“ stopa od stopnje do stopnje — a eno leto, ali vsaj pol leta za nami. Je že pač star in ni mu zametiti, če težko doumeva položaj, ter se le polagoma uživlja v položaj, kakoršen je.

— Kraljeva zahvala. Njega Veličanstvo kralj Aleksander je izrekel kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani za knjigo, Sič Alberti, Narodni okraski na pirih in kočuhih, ki jo je šolska zaloga poklonila Njegovemu Veličanstvu kralju, potom pokrajnjskega namestnika za Slovenijo Hribarja svojo srčno zahvalo.

— Redukcija uradništva na Francoskem. Tudi Francija mora štediti, zato je vlada odpustila 50.000 uradnikov t. j. eno vladno vsakega državnega uradništva. Z odpustom se bo prihranilo že v državnem proračunu za leto 1922 približno 300 milijonov frankov.

— Uredba o razdelitvi države na oblasti je izšla v Uradnem listu št. 49. Kmalu je pričakovati imenovanja novih velikih županov.

— Posledica dr. Šušteršičeve brošure „Slovenca poroča: Zapni sestanek so imeli včeraj dopoldne ob 11. uri v gostilni „Pri levu“ najzupnejši oprede dr. Šušteršiča pod vodstvom dr. Pegana in župnika Oblaka iz St. Lovrenca. Pred vhomod so imeli svoje patrolje, ki so sprejemale prihajajoče, ki so prihajali in odhajali po dva in dva. Sestanek se je začel ob enajstih in se je trajal do tretje ure popoldne. Ker so dr. Šušteršičevo brošuro politično doživeli veliko blažajo, poskušajo sedaj z intrigami na gospodarskem polju. Obnoviti hočejo razkol, ki so ga začeli leta 1917, z združeno centralo. Na sestanku so bili štirje laiki in devet duhovnikov. Iz tega rovarjenja se vidi, da nekaterim gospodarskim velelantom ena združena centrala še ni zadosti.

— Novi vojni red stopi na naših železnicah v veljavo 1. junija. Posebno važne spremembe so na koroski progi, kjer se uvedejo zopet brzovlaki iz Madžarske na južno Tirolsko. Iz Maribora proti Tirolski bo vozil brzovlak ob 2.30 ponoči ter se bo vračal ob 3.10 ponoči. Brzovlaki bodo obstali na naših postajah le v Mariboru (na obeh kolodvorih), v Dravogradu in Prevaljah. Budimpeštanski vlak bo vozil iz Maribora ob 4. uri proti Kanjiži in ob 7.28 iz Kanježe, a bo obstal le v Ptuju, Ormožu, Čakovcu in Kotoribi. (Torej na Pragerskem ne!)

— Hrvaški gozdarji so si ustanovili svoje združenje.

— Snež je zapadel te dni na Pohorju na višjih gorah celo do metra visok.

— Za podravatelja praške univerzitetne biblioteke je imenovan naš rojak g. dr. Ivan Zmave ter obenem pomaknjen v 6. činovni razred.

— Orožnikom se izplačajo zaostale dnevnice. Orožniška brigada v Ljubljani je dobila iz Beograda naročilo, naj se izplačajo orožnikom zaostale dnevnice za čas od avgusta do konca leta 1921.

— Prepovedani časopisi v Jugoslaviji. Poštni uradni list navaja inozemske časopise, ki so pri nas prepovedani. Vseh teh listov je 168, največ iz Avstrije, Madžarske in Nemčije, nekateri pa tudi iz Bolgarske in Amerike.

— „Hrvaški radiša“ je kupil pri Saboru veleposelstvo „Kerestinec“ od Woschnaga Soštana (zagrebški listi seve pišejo iz „Schönsteina“). Društvo napravi tam kolonijo za svoje vajence ter uvede pouk v nacionalnem gospodarstvu.

— Okrajni zastop Laško je dobil novo kerentstvo. Za gerenta je imenovan g. notar Avg. Drukar, za prisodnika pa so imenovani med drugimi gg.: Josip Smrtnik, ravnatelj delniške pivovarne, Frid. Drolc, ravnatelj trboveljskega premogovnika v Hrastniku; Al. Baša, načelnik železniške postaje v Zid. mostu, Blaž Zupanc, brivski mojster v Laškem, Josip Osolin, trgovec v Laškem, Al. Šnid, veleposelstnik v Jurklostru in drugi.

— Krapske Toplice v Hrvaški, P. n. obiskovalcem in onim, kateri se zanimajo, se naznanja, da je zdravilišče od 1. maja odprto. Cene primerne in dobra oskrba. Do 15. junija ter od 1. septembra cene kopeli in stanovanja za 25 odstotkov ceneje. Vsi državni nastavljeni, umirovljenici uživajo še poleg tega pomembne popuste. Kopalska godba igra od 15. junija. P. n. gostom iz Slovenije pripravocamo vojničez Zidani most — Zaprešič — Zabok — Krapske toplice, kjer pri jutranjem in večernem vladu vedno čaka avtomobilus. Po naročilu pošljemo tudi avto kakor voz na postajo Rogatec. Na vsa podrobna vprašanja odzovarja ter razpošilja propekte kopalskega ravnatelja Krapske toplice.

— Katalog razstavljalec IV. Praškega vzorčnega veletrga je izšel ter stane 20 Din. Naroča se pri oficijelnem veletržnem zastopniku anončni in reklamni družbi Aloha Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. Katalog vsega seznama razstavljalec po alfabetu, strokah in skupinah, dalje seznam inserentov ter raznovrstna navodila. Zastopanih je preko 2700 blagovnih strok, ki vse bujejo pač vse, kar zamore jugoslovanski trgovci potrebovati. Srbohrvaški ključ k blagovnemu seznamu tega kataloga se dobi za ceno 5 dinarjev. — Kdor potrebuje prvovrstnih naslovov za trgovske zveze iz Čehoslovanske, dobi iste v imenovanem katalogu.

— Nova poštna nabirelnica se je otvorila včeraj v Dragomlju, ki ima trikrat na teden zvezo s pošto v Domžalah.

— Prošnje za znižanje vožnje na železnicah. Delegacija ministrstva financ obhaja uradno, da so v smislu 7. maja došle odločbe generalne direkcije posrednih poteka tudi v Sloveniji oprosčene plačila take legitimacije drž. nameščencev in vpo-kojencev ter njihovih rodbinskih članov za znižane vožnje na železnicah.

— Razstava psov vseh pasem, ki jo priredi klub ljubiteljev pičarjev na binkoštno nedeljo in ponedeljek na ljubljanskem vzorčnem sejmišču ob Gosposveti cesti, obeta postati nad vse zanimiva. Prijavljenih je zlasti z dežele, že veliko psov, lovskih in nelovskih, med temi največ volčjih psov in dobermanov. Med prijavitelji pa pogrešamo še več ljubljancev, ki imajo priznane lepe pse. Razstava bo zelo poučna, ker bomo videli tam najrazličnejše pasne psov, in je tudi velikega gospodarskega pomena. Take razstave pripravajo v vseh kulturnih državah in jih podpirajo razna ministrstva gmatno in moralno. Z razstavo je združeno ocenjevanje zunanosti psov in imajo lastniki psov priliko, da ocenijo njihove pse avtorizirani, domači in tuji sodniki. Marsikdo niti ne ve, kako lepega, pasni odgovarjajočega psa da ima. Razstava je torej važna za vsakega ljubitelja psov. Prijavni rok je do 28. maja. Kdor se prijavi pozneje, mora plačati dvojno prijavnino in ni mogoče razven tega njegovega psa uvrstiti v katalog. Prijavnice, položnice in tiskana natančna razstavna določila se dobe brezplačno pri razstav-nih tajnikih (gg. Rado Hribar, Ljubljana, Zaloška cesta 14 ali dr. France Lokar, Ljubljana, Sodna ulica 11). Lastniki psov odzovite se častno vabilu k razstavitvi. V Ljubljani je pripravljen na magistratu nad 1200 psov, vsaj polovico jih mora na razstavo. Za vsako pasmo so po tri denarne nagrade. Razven tega krasno izdelane plakete, priznanice in nad so od posameznikov naklonjenih denarnih daril. Psi se morajo pripeljati na razstavišče najkasneje do 9. ure 4. jun. Psi, ki dosepejo v Ljubljano že 3. junija, ostanejo čez noč lahko na razstavišču. Znanjem razstavnikom preskrbi Klub ljubiteljev pičarjev na željo prenočišče, če se pravočasno obrnejo na Klub.

— Novinarski kongres v Bukarešti. Prihodno jesen se vrši v Bukarešti kongres vseh romunskih novinarjev. Kongresa se udeležijo tudi zastopniki italijanskih, poljskih, jugoslovanskih in čehoslovanskih novinarjev.

— Bosansko-hercegovaška razstava v Beogradu. Dne 30. t. m. se otvori v Beogradu razstava domače industrije iz Bosne in Hercegovine. Razstava ostane otvorena do 15. junija.

— Slaba letina? Iz vseh delov naše države prihajajo neugodna poročila o letošnji letini. Najbolj razširjajo take vesti špekulanti z živili, ki imajo še polne zaloge. In res se na račun teh vesti neprestano dvigajo cene najpotrebnejšim živilom. Sadno drevje sicer bujno cvete, toda vsled dolgotrajne vlage traja cvetenje predolgo, kar zelo slabo vpliva na razvoj sadu. Trta žene zelo slabo, a tudi dela v vinogradih so vsled moče zaostala. Žitne posevke na Murskem, Ptujskem polju in v Prekmurju kažejo slabo. Rž je vsled lanske suše in predolgo ležajočega snega slabo prezimila. Dosti boljše tudi ni v Slavoniji in Sremu, kjer vsled povodnjih setev gnije, da bo baje žetev dala le 30 do 40 odstotkov lanskega pridelka. Večina koruznih njiv je še pod vodo. Le suho in toplo vreme bi moglo slabe nade izboljšati.

— Za predsednika republike Uruguay Kandidira naš dalmatinski rojak dr. Artur Lušič, sin pok. brodolastnika. Njegovo kandidaturu je proglasila konvencija narodne stranke.

— Avtomobilska nesreča v Trojanah. Dne 12. t. m. je avto, ki vozi redno iz Ljubljane v Celje, s polnim parom trčil v vasi Jelševca pri Trojanah ob dvovrstni voz posestnika Al. Groharia iz St. Gotarda. Obema konjema je avto polomil noge, da so ju morali pobiti. Tudi avto je dobil težke poškodbe. Škoda znaša 150.000 kron.

— Čestitke Nj. Veličanstvu kralju, vrolo ukusne i umjetnički opremljene, dovršene su. Da što širi slojevi naroda mogu sudjelovati u ovom lipeom daru naroda kralju, molimo sve one, koji hoće sudjelovati u sabiranju potpisa na čestitke, da se smjesta prijave, jer uredjivačima albuma i čestitaka, radi skromnih sredstava nije moguće poslati povjerenike u sve krajeve države. Naročito apeliramo na narodnu inteligenciju u pokrajinama. Čestitke štampane su latinicom, cirilicom i slovenski. Same čestitke ne prodaju se, jer se troškovi namiruju dobrovoljnim prinosima. Na jednoj čestitki može se potpisati 15 do 20 osoba. Sve upute šalju se uz čestitke. Veći broj čestitaka šalje se samo povjerenicima. Ograničen broj ili pojedince šalju se na zahtjev, a uz naplatu poštarine (za prep. poštansku pošiljku). Obratite se na slijedeće adrese: „Jugoslavanski Kompas“, Zagreb i Vereš i drugovi, Zagreb.

— Morilca trgovca Rosenfeld je ptjsko orožništvo izsledilo v osebi I. Polak in ga oddalo v zapore okrajnega sodišča.

— Umrl je v Inomostu upokojeni podmaršal Lambert Konecsek, rodom Slovenec, toda odtujen svoji narodnosti.

— Avstrijsko časopisje v stiskati. Osrednje društvo lastnikov in izdajateljev časopisov je imelo te dni na Dunaju občni zbor ter sklenilo zahtevati od vlade zdato pomoč, ker se večina časopisov še komaj bori za obstoj, mnogo pa jih je moralo sploh prenehati izhajati.

— Umrl je v Zagrebu v visoki starosti upokojeni vseučilišni profesor g. Franjo Petračič, sloveč pedagog.

— Cene srebrnemu in zlatemu denarju v Gradu so nastopne: srebrne krone po 640 kron, dvokronski novce po 1280 kron, petkronski po 3440 kron, stari goldinarji po 1760, dvogoldinarji po 3520 kron, desetkronski zlatniki po 15.000 kron, 20-kronski po 30 tisoč kron, stokronski po 150.000 K.

— Vlomi. Dne 5. maja je vlomi neznan tat v stanovanje Pavla Mravljeta na Zirovskem vrhu 64 in ukradel iz skrinje, katero je s silo odprl, tri obleke in več kosov raznega perila. Ukradene stvari so vredne do 10 tisoč kron. Neznani storilci so vlomili skozi okno v stanovanje posestnika Ivana Fortuna v Marinci vasi pri Zagradcu. Odnegli so več moke in ženske obleke, perila, klobukov in čevljev. Za popotnico pa so si vzeli vlomilci 60 jajc in 20 kg čiste svinjske masti. Ukradeni predmeti so vredni do 30 tisoč kron. — V isti noči je bilo vlomljeno tudi pri Fortunovem sosedu posestniku Josipu Cimpermanu. Tam so ukradli vlomilci nekaj obleke in perila ter 65 jajc. O tatovih nimajo še nobene sledi.

— Razpisana učna mesta za inženjerje. Na Tehniški srednji šoli v Ljubljani je s pričetkom prihodnjega šolskega leta razpisanih 5 profesorskih mest za inženjerje, in sicer 2 mesti za arhitekte, 2 mesti za elektrotehničane in 1 mesto za strojno stroko. Prošnje je vložiti do 16. junija t. l. pri ravnateljstvu Tehniške srednje šole. (Glej „Uradni list“, šte. 30.)

— Boj s pobeglim kaznjencem. Dne 14. aprila je pobegnil od dela v Skokah pri Slivnici pri Leitersbergu kaznjenec Jože Kampel. Bil je obsojen na 8 mesecev ječe radi tatvine. Bil je že večkrat kaznovan in razna sodišča ga dobro poznajo kot nevarnega goljufa in tatu ter kot jako nasilnega človeka. Dne 9. 5. je prišel en orožnik v gostilno Roth v Radgoni. Tam je našel na Kampela, ki je pil in se zabaval z neko žensko. Orožnik je šel še po dva tovariša, ker je poznal Kampela kot nasilnega človeka. Ko so vstopili orožniki v gostilno in so hoteli Kampela aretirati je ta začel streljati in je zadel enega orožnika dvakrat v trebuh. Orožnik je padel težko ranjen. Ta hip je Kampel porabil in pobegnil. Orožnika sta ustrelila 4 krat za beguncem, ki je bil enkrat zadet vendar je moral biti le lahko poškodovan, ker se mu je posrečilo kljub temu, da je pobegnil. Kampel je srednje postave, nosi temno obleko, rjav klobuk ter govori slovensko in nemško.

— Neznan utopljenec. Dne 9. maja so našli v Pagoniku pri Litiji ob Savi na progu neznanega moškega utopljenca. Mož je okrog 50 let star, bolj slabo oblečen, bos in nima pri sebi nobenih listin. Izvršil je brčkone samomor ali pa je padel po nesreči v vodo, ker niso opazili na truplu nobenih znakov nasilstva.

— Prijet ropar. Dne 10. 5. so aretirali nekega Alojzija Polaka, ker je na sumu, da je oropal in umoril trgovca Rosenfelda v Podvincih. Ta mož mora biti jako nevaren in nasilen tat. Pri njem so našli veliko pokradenega blaga, kakor veliko usnjato denarnico, razne žepne ure, britve, naglavne robce, 4 kg zabele, 3 prejemnice od čekov, legitimacijo na ime Mihael Fichler, posestnik in mlinar v Boču pri Sevnici, razne spise na tuja imena in pa vizitko na ime M. Počivalnik, Generaldirektor, Mažbor-Ravnagora.

— Razne tatvine. Iz podstrešja hiše šte. 48 v Hradeckega vasi so ukradli nepoznani tatovi naredniku Jožetu Vidmarju zeleno plišasto preprogo, 4 pare čevljev in več obleke. Ukradeni predmeti so vredni blizu 9 tisoč kron. — Na Dunajski cesti je vlomil s ponarejenim ključem neznan tat v barako prodajalca Jakoba Turka, ter mu pokradel več sladkorja, slašič in 2 poka-lik. Tat je bil nek Hrvat, ki pa je pravočasno pobegnil. — Dne 11. t. m. je bilo ukradeno in veče hiše št. 3. v Wolfovi ulici knjigovodji Juliju Šušteršiču kolo znamke Waffentra, vredno 4000 kron. — Monterju pri zgradbi gospodarske banke Jožetu Schneiderju je ukradel nekdo 6 m dolgo medeno verigo vredno 500 kron in par moških čevljev za 800 kron. — Krojaču Pajničju Jožetu v Rožni ulici je ukradel nekdo iz dvorišča blače vredne 200 kron. Hlapcu Josipu Jurmanu pri Franci Ferjan v Župučju je bila ukradena pelerina vredna tisoč kron.

— Pazite na ponarejene lire! V Bjelovaru sta prodala dva Italijana, ki sta se izdajala za konjske trgovce ravnatelj Narodne šteditve Jašo Berkešu 5000 lir v bankovcih po 1000 lir in bankirju Bernhardu Mandlu za 16.000 lir v bankovcih po 100 lir. Dognali so, da so vsi ti bankovci ponarejeni. Eden izmed razpečevalcev ponarejenih lir je ugovoril v Bjelovaru 13 konj, katere je pripeljal v Ljubljano, od tod pa jih je poslal neznan kam. Z ozirom na ta slučaj se opozarjajo vsi, ki kupujejo ital. lire.

— Opekline z amonijakom. France Murat, strojnik v tovarni konzerv na Vrhniki je popravil napravo za umetni led. Ko je odvijal neki vijak, mu je brizgnil v obraz amonijak in ga močno obžgal po vsem obrazu. Oddali so ga v bolnico.

— Razne nesreče. Jernej Znidaršič iz Podsmreke je cepil derva, pri tem mu je pa odletelo poleno v desno roko in jo precej ranilo. — Soprog postajenačelnika v Medvedah, Ana Šubic je v temi padla po stopnjicah in se lahko poškodovala. — Fr. Prebil, osemetni sin posestnika iz Kozarju pri Ljubljani je po nepravdnosti vtkalni v slamorenico levo roko in ostrina mu je odrezala dva prsta.

— Poskušen samomor. Prodajalka pri trgovcu Putanu v Celju je v samomorilnem namenu zaužila večjo količino strupa, ki se rabi proti podganam. Prepeljali so jo v bolnico. Njeno stanje je baje obupno.

— Tihotapstvo na koroski meji. Pred par dnevi so se zagovarjali pred delžnim sodiščem trije posestniki in sicer iz Kranjske gore. Dvoje in Lepence v Bohinju radi tihotapstva konji in deložnosti tatvine. Odstranilo so konja in kobilo, ki sta bila od orožništva zaplenjena in eden obtožencev je odpeljal konja preko meje čez Podkoren, kjer jih je prodal za 6000 kron. Konja je peljal po cesti z cunjami ometanimi kopiti in jih je prodal na Koroskem za 6 tisoč kron. Vendar pa pravemu lastniku konj ni izročil nobenega denarja, in mu po njegovem zahtevu ni dovolil konj odpeljati, ter sploh o celem početju ni ničesar vedel. Vsi so bili obsojeni radi pregreška po § 1. devastacijskega zakona. Finančna prokuratura zahteva za zaplenjene konje 6 tisoč kron. Pri tem naj omenim, da se v zadnjem času silno množe konjske tatvine v obmejnih krajih in da preže Nemci na vseh potih, da pride kak tihotapec z živino.

Celje.

Čitalnica v Celju obhaja letos šestdesletnico. Ustanovljena je bila meseca januarja 1862. Namerava se pridediti večja slav-nost.

Mestno gledališče v Celju. V četrtek, 18. maja ob 8. uri zvečer predstava Moliere komedija „Namišljeni bolnik“. Predstava je abomenent. V soboto, 20. maja se predstava ponovi.

Uradne ure pri okrajnem glavarstvu v Celju. Vsled odloka predsedstva pokrajnske uprave za Slovenijo se preuredijo sedanje uradne ure pri okr. glavarstvu v Celju tako, da se je začeni s ponedeljkom dne 15. maja pričelo uradovati od pol 8. do 14. ure, v sobotah po od pol 8. do pol 14. ure. Uradni dnevi za obravnavanje s strankami (torek, četrtek in sobota dopoldne) ostanejo neizpremenjeni.

Sokolsko društvo v Celju je na svojem izrednem obnem zboru dne 9. maja ponovno odobrilo svoječasni sklep odbora, da se članstvu priporoča, naj ne poseča prireditev, o katerih se ve, da so nanje vabljeni tudi Nemci. Nadalje se je sklenilo, da se bode člani in članice, ki bi se udeležili prireditev izključno nemškega značaja, brez izjeme črtalo iz društva.

Vojaška stražarska služba. Vojaška oblast je odredila strogo zastraženo vojaških objektov in skladišč ter poostreno stražarsko službo. Izdane so majstrožje odredbe glede obnašanja vojaških straž proti občinstvu, ki prihaja po drž. cestah in trotuarjih mimo vojaških zgradb. Potniki naj se strogo drže odredbe, ki zabranjuje hojo po stezi med smodnišnico in pokopališčem v nočnem času. Pri skladišču na Ljubljanski cesti naj se uporablja samo državna cesta. Vsak, ki bi se ne ravnal po teh odredbah, si bo mogel posledice sam pripisati.

Ptuj.

Znani nadučitelj in JDS mestni oče g. Ivan Klemenčič je bil radi častikraje zopet obsojen na 800 K denarne globe ali 6 dni zapore in v povrnitve vseh pravnih stroškov. Dne 20. marca t. l. je obsojen gospod brez vsake predstavi v gledališču za odrom brez nekega povoda napadel g. Lenarčiča in ga z znano svojo virtuoznostjo obsul z raznimi povskami. Njegov branitelj g. dr. Salamun je sicer tudi vložil proti g. Lenarčiču protivodbo, pa je vkljub vsem advokatskim trikom s to izrte izvemo ovadbo popolnoma propadel: g. Lenarčič je bil popolnoma oproščen vsake krivde. To je sedaj že tretji slučaj tekom zadnjih par mesecev, ko so si stali demokrati in narodno-socialistični pristaji pred ptjskim sodiščem nasproti. V vseh treh slučajih so bili pristaji NSS oproščen, demokrati pa obsojeni. Iz tega je jasno razvidno, da si demokrati v svoji nadutosti domišljujejo, da smejo svobodno tudi obrekovati in žaliti vsakogar, ne da bi se imeli za svoja dejanja bati zaslužene kazni. Ker jim manjka stvarni politični razlog, skušajo z osebnim obrekovanjem ubiti svoje politične nasprotnike. Dokaz za pravilnost in popustljivost pristajev NSS je konklifantni nastop g. Lenarčiča, ki je kot žaljena s poročilom, da je pripravljen proti primer-nemu zadoščanju mirnim potom poravnati se z njim. G. Klemenčič je vsako mirno poravnavo odklonil, sedaj pa lahko premišljuje, kako daleč ga je pripeljal strankarski šovinizem. Upamo, da se bo g. Klemenčič sedaj že vendar enkrat spametoval in se ne praskal, kjer ga ne srbí, sicer bomo primorani nekoliko posvetiti v njegovo preteklost, kar bi znalo obsojenemu gospodu biti nekoliko neprileto.

Maribor.

Reekspedicija carinskega ekspresnega blaga v Mariboru se bo še nadalje vršila. Vest, da bodo morali ocariniti vse v Mariboru so lansralni menda spediterji; kakor smo se informirali pri car. organih, bo reekspediranje nekoliko bolj zamudno za blago, ki pride z osebnimi vlaki, drugače ostane pri starem. Naša opazka glede pošiljanja z direktnimi brzovlaki pa vendar drž in je zadnji čas, da se upošteva.

Gasilno društvo je imelo v soboto v Götzovi dvorani svoj koncert, ki je bil zelo slabo obiskan, najbrž zato, ker — no, marsikaj se je govorilo. Našim slovenskim meščanom svetujemo, naj vendar tudi oni pristopijo kot delujoči člani k temu humanitarnemu društvu, ker s tem dokažejo, da se čutiljo someščane in Slovence.

Pozor red žeparji. Žeparji imajo dobro žetev med našimi gospodinjami na mariborskem trgu. V soboto je bilo okradenih kar pet gospodinj, ki so tatvino očividno naznamile, če pa je katera svojo nezgodo zamolčala, ker se je sramovala svoje nepravdnosti — tega ne pove kronika. Pazite vendar!

Vlom. V petek zvečer so umozviči obiskali „Jugoslov. inženjsko podjetje“ v Vetrinjski ulici. Iz blagajne so pobrali 2900 dinarjev in 150 čeških kron. Polcija je aretirala nekega nastavljenca podjetja.

Tihotapstvo. Na glavnem kolodvoru so prišli na sled rafiniranemu tihotapstvu, v katero so zapleteni tudi nekateri železničarji. Kakor smo doznali, je stvar sledeča: Neki žid je pripeljal iz Avstrije več kovčkov svile, katero je iz Maribora odposlal v Zagreb kot carinsko blago. V Mariboru na postaji pa je sporazumno z železniškim organom premenil kovček z svilo za kovček s starim blagom, katerega je potem reekspediral. Pred odhodom vlaka je ugotovil carinski organ, da je dotični kovček brez plombe. Ko so kovček odprli, so videli, da je znotraj staro blago, prej pa so ugotovili, da je bila v vseh kovčkih svila. Stvar se je zdela sumljiva in varnostnim organom se je posrečilo ugotoviti, kdo je tihotapstvo zakrivil. Aretirali so nekega železniškega delavca, uslužbenega pri priljaji, ko je ravno prišel v nedeljo iz Ljubljane. Tihotapca pa so aretirali v Celju in so našli pri njem tudi zamenjano svilo. — Ostalo svilo, ki je vredna par milijonov, so mu tudi zaplenili.

Prekmurje.

Junaštva granicarjev v Prekmurju. V Prosenjakovce je prišel granicarški kapetan, ki hoče ustrahovati ves okraj. Nekd gostilničar se mu je zameril, ker ga ni peljal na ljudsko veselico v sosedni kraj, to pa zategadelj ne, ker je moral istočasno peljati bolnega otroka k zdravniku. Zaradi tega jeza in maščevalnost. Kmalu nato je prišla v vas komisija, da popiše živino in vozila. V omenjeno gostilno je prišel vojak po mizo za g. majorja. Ker je zahteval vojak akupa, a gostilničarka je razumela luk (čebulo), je odgovorila, da ni ma. Posledica tega je bila, da so drugi dan gostilničarja aretirali in vkletnogena gnali z vojaško stražo 6 ur daleč. Eskorto je spremljal kapetan na kolesu ter pozival ruskega vojaka, naj gostilničarja udari s puško ter ubije, ako bi ne hotel iti. Ko se je potem zadeva pojasnila, so gostilničarja izpustili. Tako postopanje jemlje ugled upravi in državi ter podpira madžarsko protidržavno agitacijo. Ali se bo krivica preiskala?

Maribor.

Reekspedicija carinskega ekspresnega blaga v Mariboru se bo še nadalje vršila. Vest, da bodo morali ocariniti vse v Mariboru so lansralni menda spediterji; kakor smo se informirali pri car. organih, bo reekspediranje nekoliko bolj zamudno za blago, ki pride z osebnimi vlaki, drugače ostane pri starem. Naša opazka glede pošiljanja z direktnimi brzovlaki pa vendar drž in je zadnji čas, da se upošteva.

Gasilno društvo je imelo v soboto v Götzovi dvorani svoj koncert, ki je bil zelo slabo obiskan, najbrž zato, ker — no, marsikaj se je govorilo. Našim slovenskim meščanom svetujemo, naj vendar tudi oni pristopijo kot delujoči člani k temu humanitarnemu društvu, ker s tem dokažejo, da se čutiljo someščane in Slovence.

Pozor red žeparji. Žeparji imajo dobro žetev med našimi gospodinjami na mariborskem trgu. V soboto je bilo okradenih kar pet gospodinj, ki so tatvino očividno naznamile, če pa je katera svojo nezgodo zamolčala, ker se je sramovala svoje nepravdnosti — tega ne pove kronika. Pazite vendar!

Vlom. V petek zvečer so umozviči obiskali „Jugoslov. inženjsko podjetje“ v Vetrinjski ulici. Iz blagajne so pobrali 2900 dinarjev in 150 čeških kron. Polcija je aretirala nekega nastavljenca podjetja.

Tihotapstvo. Na glavnem kolodvoru so prišli na sled rafiniranemu tihotapstvu, v katero so zapleteni tudi nekateri železničarji. Kakor smo doznali, je stvar sledeča: Neki žid je pripeljal iz Avstrije več kovčkov svile, katero je iz Maribora odposlal v Zagreb kot carinsko blago. V Mariboru na postaji pa je sporazumno z železniškim organom premenil kovček z svilo za kovček s starim blagom, katerega je potem reekspediral. Pred odhodom vlaka je ugotovil carinski organ, da je dotični kovček brez plombe. Ko so kovček odprli, so videli, da je znotraj staro blago, prej pa so ugotovili, da je bila v vseh kovčkih svila. Stvar se je zdela sumljiva in varnostnim organom se je posrečilo ugotoviti, kdo je tihotapstvo zakrivil. Aretirali so nekega železniškega delavca, uslužbenega pri priljaji, ko je ravno prišel v nedeljo iz Ljubljane. Tihotapca pa so aretirali v Celju in so našli pri njem tudi zamenjano svilo. — Ostalo svilo, ki je vredna par milijonov, so mu tudi zaplenili.

Prekmurje.

Junaštva granicarjev v Prekmurju. V Prosenjakovce je prišel granicarški kapetan, ki hoče ustrahovati ves okraj. Nekd gostilničar se mu je zameril, ker ga ni peljal na ljudsko veselico v sosedni kraj, to pa zategadelj ne, ker je moral istočasno peljati bolnega otroka k zdravniku. Zaradi tega jeza in maščevalnost. Kmalu nato je prišla v vas komisija, da popiše živino in vozila. V omenjeno gostilno je prišel vojak po mizo za g. majorja. Ker je zahteval vojak akupa, a gostilničarka je razumela luk (čebulo), je odgovorila, da ni ma. Posledica tega je bila, da so drugi dan gostilničarja aretirali in vkletnogena gnali z vojaško stražo 6 ur daleč. Eskorto je spremljal kapetan na kolesu ter pozival ruskega vojaka, naj gostilničarja udari s puško ter ubije, ako bi ne hotel iti. Ko se je potem zadeva pojasnila, so gostilničarja izpustili. Tako postopanje jemlje ugled upravi in državi ter podpira madžarsko protidržavno agitacijo. Ali se bo krivica preiskala?

Poziv zasebnim nameščencem.

Uradništvo Strojnih tovarnen in livaren v Ljubljani je dne 3. t. m. zaprosilo za zvišanje službenih prejemkov. V odgovor na to prošnjo je podjetje več uradnikom odpovedalo službo in žuga, da bo odpovedi nadaljevalo. Podjetje pritiska zlasti na one, ki imajo službeno stanovanje. Vsled tega nasilja proglasa podpisana organizacija pri podjetjih Tönnies, Zabkar in Samassa v Ljubljani zaporo službenih mest ter pozivlja vse zasebne nameščence, da se iz solidarnosti in kolegijskosti do prizadetih stanovskih tovarišev in tovarišice omenjenim podjetjem ne ponudijo v službo, niti ponudbene

C. N. in A. M. Williamson.

Cesaričini biseri.

(Dalje.)

Ko je Klo odposlala sporočilo, so se vrnile njene misli k biserom. Videla je, da jo mora usahnjenje denarnih sredstev kmalu pregnati od tod. Ako pojde brez nakita, se bo čutila poraženo! Mreža se je zdela vendarle premočna za drobne mišične zobe. Toda miška je bila pripravljena storiti vse, samo ne odnehati.

Churn je tisti večer spet naznanil, da pojde v mesto. Kam ga vleče, je bilo Kloji neznano, ker je izgrešila nekaj odlomkov razgovora. Kit je udarila v jok, in sredi njenega histeričnega ihtenja so se zaloputnile vrata. Churn je odšel! Kit je tulila tako glasno, da Kloji ni bilo potreba nastavljanju ušesa k luknji.

Irki je zavrela kri. Pogum jo je prešinil kakor plamen. Jadrno je zasnovala načrt; nato je stopila na hodnik in potrkala na Kitina vrata.

»Kdo trka?« je vprašal oster glas.

»Oh, jaz, dekle iz sosednje sobe,« je odgovorila Klo z drobnim, otroškim glaskom. Lasje so ji viseli po ramah na preprosto domačo obleko iz višnjevega mušljina, ki jo je bila Violet izbrala zanjo.

Kit je tako sunkoma odprla vrata in jo pomerila v somraku tako ostro, da se je Klo prestrašila in odmeknila. »Kaj hočete?« je hlastnila »gospa Stahlova«.

»Oh, morda ni prav, da sem prišla!« se je opravičila Irka. »Slišala sem vas plakati, pa sem mislila — — Sama sem vsa nesrečna od domotožja in kaj vem česa se! Nikarite ne bodite hudi.«

Kit je odprla vrata še bolj nastejaj. Bledorumeni lasje ob čelu in sencih so se ji naježili.

»Nisem vedela, da vpijem tako na glas. Ali naju slišite, kadar govoriva s soprogom? Upam, da vam ne krativa spanja?«

»Nikoli se še nisem zbudila zaradi vas,« jo je potolažila Klo. »A jok se sliši bolje od govorjenja. Zasmilili ste se mi, in ker mi je bilo samu tako dolgočas, sem prišla potrkati.«

»Nič posebnega ni bilo,« je rekla Kit. »Jaz in moj mož se časih sporečeva kakor vsi oženjeni ljudje; sama ne vem, kaj mi je, da vekam zaradi takih malenkosti. Ujezil se je in šel. Ali hočete, da greva k vam pokramljat?«

»Oh, prosim,« je vzdihnila Klo. Bolj bi jo bilo razveselilo vabilo v sosednjo sobo, a nadejala se je, da pride kasneje tudi to. Kit je skrbno zaklenila svoje duri ter si spustila

ključ v nedrje. Sprejela je Klojin nasvet, da bi sedli vkup na posteljo, ki je bila udobnejša od polomljenega blazinjaka. Vpraševala je toinono, tako da je omagovala Irki domišljija od samega odgovaranja. Vendar pa Klo nikakor ni obžalovala današnje poteze. Kit je obljubila, da se še vrne, ako Churna dolgo ne bo ali ako bi jo iznova pustil samo. »Tako se vsaj ne bom dolgočasila!«

Ob enajstih je Klo spet začela oba glasova; iz njenega razgovora je posnela, da se Chuffovega prihoda ne nadejata prej nego pojutrišnjem.

»Pojutrišnjem!« je ponovila Kit. »Potem morava jutri opraviti z Isaacsom!«

»Mislim sem na to,« je rekel Churn. »Bil sem pri njem, ko sem se vračal od Jakeja. Isaacs je po opravičilih v Chikagu in se vrne šele pojutrišnjem, isti dan kakor Chuff.«

Klo je srkala besede vase, uravnava je si duha po njih pomenu.

Jutri ali pojutrišnjem udari njena ura: jutri ali pojutrišnjem — ali nikoli!

XXXIII. POGLAVJE.

Krpa na blazini.

Churn, ki je tako dokazal potrebnost stika z vnajmim svetom, je šel drugo jutro spet »po opravičilih«. Okrog poldne je potrkala na Klojina vrata Kit, v novem kostumu, ki se

mu je poznalo na prvi mah, da ga je dobila »storjenega«. »Če marate par bombončkov,« je dejala. »Smeti li noter?«

Klo je bila prijazna ž njo in se je trudila na vse kriplje, da bi jo spravila v dobro voljo. »Ako se ji priku-pim, pojde nemara s Churnom skupno k obedu ter pustiti mene na straži,«

je pomislila. Toda gospa Stahlova se ni upala ostati predolgo pri svoji novi tovarišici, ker se je bala, da ne bi prišel soproj, dočim ona »klepe-čoo«. Zato je begala iz sobe v sobo, in je bila res doma, ko se je popoldne vrnil Churn. (Dalje prih.)

PRODAJA:

VELIKA STAVBENA PARCELA z vrhom v najlepšem delu mesta. 876
KISA Z VRTOMA v 25. šiški. Potave se pri l. Malenka. Sp. šiška, Kmetijska ulica 910. 873
DIRKALNO KOLO jako dobro ohranjeno se proda. Naslov v upravi.
POSESTVA po 40, 30, 22, 7 in 5 oralov z vsemi pritikilniki.
 Graščina, 127 oralov zelo plodonošana.
 Gostilna pri kolodvoru.
 Trgovina na prometnem ju.
 Vila, Gradič s krasnim vlogradom v Mariboru.
 Hiše po vseh cenah. Pisarna Zagorski, Maribor, Bavorska ulica 3. 858

PRODA 22 skoraj nova oprava iz mehkega leta za spalno sobo po zelo ugodni ceni. Vprašanje pod »Oprava« na upravo lista. 856

HRASTOVO KOLO za vinograde po ugodni ceni. Tvrdka Ludvik Verok, Velika Nedelja. 859

SLUŽBE:

KREPAK DEČEK 15 LET STAR, zmožen slovenskega in nemškega jezika želi vstopiti kot učencev v kakem trgu ali mestu v Jugoslaviji. Ponudbe na očeta Mihela Gutman, trgovec v Cankovi, Prekmurje. 857

MLINAR IN ZAGAR želi primerne službe, najraje pri kakem velikem podjetju. Ponudbe pod »Mlinar in zagar, poštno lešče, Vrhnika«. 857

VEČ GRADBENIH POLIRJEV za takojšnji nastop išče stavebnik Jaroslav Branca, Ljubljana, Vojška ulica 16. 869

RAZNO:

MORŠKA TRAVA za mizice v vsaki hiši se dobi najceneje pri »Sveti et comp. Ljubljana, Vojška ulica 16. 858

STAREMI možda vopod lice meštvovalo sbo po mojnoro in slevitno razsvetljava in osvetljava vho-svetilno. Ponudbe pod »Nuj-dom, na upravo lista. 859

SLAMNIKE melke in ženske oročje prodaja ml-debela, cene solidne, vof-strežba točna. Alojzij Skrab-bar, tvornica slamskovo-Donžale, Siverija. 858

Zenitne ponudbe
MUZIKALICEN GOSPOD želi znanja z boljšo gospičo ali vdovo, dobro gospodinjico v starosti do 40 let v svrhe ženitve. Ponudbe s sliko, (katere se vrne) pod »Sreča-izguba na upravo jugoslov-vijev, do 25. t. m. V poštev pride le resnost. Tajnost zrtogo zanjamčena. 874

Nov kažipot za bolnike!

Spisal sem knjigo da z njo pokažem milijonom bolnikov edino možno pot k ozdravljenju. Ta svet ne stane niti vinarja ter ga pošljem vsakomur, ki se čuti bolnega, narazpeloženega ali obupanega — zastoj. Ta knjiga je produkt 50 letnih studij in 50 letnih izkušenj, ter vsebuje zelo mnogo praktičnih slučajev in dovolj dokazov prvih učenjakov.

Kdor se hoče rešiti naj se ravna po mojih načelih, ki so pomagali že tisočim in tisočim, najsi so nastale te bolezni vsled skrbi, prenapornosti ali lahkomiselnosti in nezmernosti. Vsem tlačenim in dela nezmožnim brez samostojne energije pokažem pravo pot za okrevanje živčnobolnih, fizično in duševno šibkih, glavobola in drugih bolečin. — Pišite še danes dopisnico in zahtevajte zastoj, franco **moj kažipot.**

Dopisnico naslovite na:
E. PASTERNAK, BERLIN NO., Michaelkirchplatz 13.

Železni sodi Smrekove in jelove hlode

kakor tudi vse vrste lesenih sodov za vino, pivo, mošt, mineralno olje itd. novi in rabljeni v zalogi. Tovarna sodov **ANLER & SOHN, Wien IV., Viktor-gasse 16. Telef. 3570.**

Ustanovljeno l. 1896. Ustanovljeno l. 1896.

Mednarodni transport Antonie Biancheri & Co. POSTOJNA,

Centrala: Ponteba. Podružnice: Postojna (Poštni predal 17); Villach (Poštni predal 15). Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Odprema vsake vrste blaga. Specijalna odprema živih in zaklane živine v katerikoli kraj.

Nakup in prodaja vsakovrstnih novih in rabljenih vreč in plaht

Sprejemmo zastopnike z dobrih referencami.
Ignac Bernfeld, Wien III., Rasumofskygasse 27

Knjiga s slikami za zabavo in pouk našim malim MOJ ZVERINJAK

Izvod 20 K

v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg šte. 8.

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčnojubljeni soproj, ata, brat in stric, gospod

Franc Aman

bivši posestnik in gostilničar

v torek, dne 16. maja 1922, po dolgi, mučni bolezni, bogu-udano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 18. maja 1922 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Selo št. 7. (za Zrebčarno) na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. maja 1922.

Globoko žalujeta roditelja
Amanova.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

KORANIT zajamčeno pravi asbestni škrlj za kritje streh.

Zaloga pri krovcu Fr. Fujanu
 Ljubljana, Illova 48.

Premog in cement

prodaja najcenejše
H. PETRIČ, Ljubljana, skladišče Balkan.

Več ključavničarjev sprejmejo KRAJSKE TVORNICE „TITAN“

Kamnik pri Ljubljani.

Uvratnike, zapestnice sijaje, batist-bluze, kakor druge pralne obleke pere in svetilohkatovana

J. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče: Selenbugova ul. 5. Podružnice: Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Umetni led

Mesnega oddelka, „GOSPODARSKE ZVEZE“ v Ljubljani.

V ploščah po 11 kg.

Dnevna produkcija 2000 kg.

Plošča ledu Din. 32'--.

Večjim naročnikom dostavljamo led vsako jutro na dom.

Kraljeva poroka

se vrši 1. junija 1922. Za to svečanost izdelala je naša tvornica umetniški reljef Kralja in Kraljice, ki je lep okras vsaki hiši. Reljef služi kot spomin na Kraljevo poroko in naj ne manjka v nobeni družini. Cena je primerno nizka. Reljef je imitacija kovine v raznih nijansah ovalnosti, izdelan kot nastavek za na omare; pripraven pu je tudi za obešanje na steno, zakar je napravljena zlato-rumena žnora in sredi (vrhu) žnore jugoslovansko-romunska pentlja kot simbol veze (poroke).

Ta krasno in umetniško izdelan reljef se dobi od 20. maja dalje v vseh bolj-sih galanterijskih trgovinah Jugoslavije. (Naročili so ga tudi romunski trgovci v velikem številu.)

Nabavite si vsi ta redek in lep spomin z željo

ZIVEL NJ. VEL. KRALJ IN NJEGOVA NEVESTA!

'Icarus', tvornica igrač, Ljubljana 7

P. n. trgovce opozarjamo na današnji članek pod dnevnimi vestmi.

DELAVNICE REPARATURE AUTOVOŽNJE

BENCIN AUTO-OLJE TEHN. POTREBŠČINE

AUTOGARAZE

ANTON THALER, LJUBLJANA-GLINCE 290

TELEPHON 411

V avtogaraži so naprodaj:

A.) **Osebnih avtomobilov:**

- Fiat Torino Typa II, 20 HP
- Junior 45—60 HP
- Benz 8—20 HP
- Benz 8—20 HP
- Waff 35—45 HP
- Adler 10—15 HP
- Graf-Stift 28—32 HP
- Mercedes 32 HP
- Puch II—30 HP
- Avstro-Fiat 45—50 HP

B.) **Tovorni avtomobili:**

- Puch Typa VIII, 14—38 HP
- Perl 40 HP
- Fiat-Torino 35 HP
- Fiat-Torino 18 BLR, 45 HP
- Fiat-Torino 18 P, 35 HP
- Fiat-Torino 15 Ter, 35 HP
- Fiat-Torino 15 Ter, 35 HP
- Fiat-Torino 15 Ter, 35 HP